

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Т. А. ДЯЧЕНКО, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри загальної економічної теорії
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків

Інтеграційні тенденції світової економіки набули значного поширення й розвитку наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. й відбиваються в сучасній економічній політиці більшості країн світу. Євроінтеграція є стратегічним напрямом розвитку економіки України.

Інтеграційні процеси викликають інтенсифікацію міграції населення. В більшості випадків люди емігрують в країни з більш високим рівнем життя населення. Останнім часом відбувається активізація процесів європейської інтеграції в Україні.

В Україні було впроваджено безвізовий режим з тридцятьма країнами Європи з 11 червня 2017 року, що дає право громадянам України на відвідування культурних та спортивних заходів, журналістських подорожей, короткострокове навчання та обмін досвідом, поїздки на лікування тощо [5].

Розглянемо динаміку виїздів громадян України за кордон за останні роки (табл. 1) [4].

Табл. 1. Динаміка кількості виїздів громадян України за кордон

Роки	2014	2015	2016	2017
Мета				
Службова	170 720	185 170	156 157	97271
Туризм	201541	206598	224646	120887
Приватна	22065410	22779483	24287430	26219255
Обслуговуючий персонал	198781	193530	227920	629548
Військова служба	0	14	230	114
Всього	22636452	23364795	25226383	27067075

Динаміка кількості виїздів громадян України за кордон, наведена в табл. 1, свідчить про те, що за період 2014-2017 рр. відбувається їх постійне збільшення. При цьому найбільше громадяни України виїждять за кордон з приватною метою. Питома вага кількості таких поїздок у загальній кількості поїздок за кордон становить не менш як 96%.

Хоча безвізовий режим не дає права на роботу та постійне проживання в країнах ЄС, але все ж таки ця подія досить суттєво збільшила міграційні можливості для громадян України, які за час поїздки мають можливість, по-перше, легально шукати роботу, відвідувати співбесіди, налагоджувати стосунки з потенційними роботодавцями, брати участь у короткострокових

навчальних програмах і тренінгах тощо; по-друге, нелегально короткостроково працевлаштовуватись.

Відповідно до теорії ціноутворення на ринку ресурсів відтік робочої сили з України зменшує її пропозицію й призводить до збільшення заробітної плати за інших рівних умов. Оскільки з України емігрує в тому числі і висококваліфікована робоча сила, країна втрачає частину економічного потенціалу, що несе в собі серйозні загрози для майбутнього економічного зростання, й зокрема, призводить до зниження сукупної пропозиції товарів і послуг, а відтак, й до падіння попиту на робочу силу. В таких умовах відтік робочої сили з України не сприятиме збільшенню заробітної плати.

Для запобігання подальшого збільшення еміграції населення України необхідним є проведення низки заходів з розвитку національного ринку праці, спрямованих на зростання ефективності використання трудових ресурсів [1], посилення інвестування у людський капітал [2, 3] через підвищення якості освіти, приведення у відповідність спеціальностей навчальних закладів структурі попиту на робочу силу, підвищення ефективності роботи служб зайнятості, а також стимулювання економічного розвитку регіонів шляхом залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій, зменшення податкового тягара для підприємств пріоритетних видів економічної діяльності, спрощення вимог до ведення поточної звітності підприємств, процедури їх відкриття та ліквідації, зменшення тіньового сектору економіки.

Література:

1. Дяченко Т. А. Конкурентоспособность экономики Украины в контексте современных тенденций развития мирового хозяйства / Т. А. Дяченко, В. А. Гырова // Вестник Нац. техн. ун-та "ХПИ". – Харьков: НТУ "ХПИ", 2009. – № 36-1. – С. 146–153.
2. Максименко Я. А. Зовнішня міграція в Україні: сприяння розвитку чи бар'єр? / Я. А. Максименко, А. О. Талалаєва // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки = Herald of Khmelnytskyi national university. Economical sciences. – 2012. – № 5, т. 2. – С. 240–244.
3. Максименко Я. А. Інтеграція України до світової економічної системи / Я. А. Максименко, Т. А. Дяченко // Економіка і управління в умовах глобалізації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 1-7 грудня 2010 р. – Донецьк: [ДонНУЕТ]. – 2010. – Т. 3. – С. 286–288.
4. Міграційний профіль України за 2017 рік [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної міграційної служби України. – Режим доступу: https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_profil/migprofil_2017.pdf
5. Що таке безвізовий режим з ЄС [Електронний ресурс] / Відкрий Європу. – Режим доступу: <https://openeurope.in.ua/subjects/test-proverka-poiska-zigmund-tema-3>